

TIJDLIJN AMERPOORT

en rechtsvoorgangers en fusiepartners

Door André van Os en Alfons Klarenbeek

Laatst aangevuld: 21 februari 2024

K.A.B.

1939

Bouw fundamenten en souterrain K.A.B. gebouw.

1941

Bouw wordt tijdelijk gestaakt.

1946

Tekening landschapsonwerp Drakenburgh door J.A. van Rijnoever.

1950

Voortzetting bouw Katholieke Arbeiders Beweging (K.A.B.)-rust, en vacatiecentrum Nieuwenoord (pendant van de Oudenoord, hoofdkantoor van de KAB in Utrecht).

12 juli 1951

Opening vakantie- en herstellingsoord. Directeur: J.A.H.. de Bruijn.

(1951 Oprichting 'Stichting Nederlandse Hervormde Inrichtingen voor Geestelijk Hulpbehoevenden')

1953

Hans de Bruijn, zoon van de directeur, wordt op Nieuwenoord/Drakenburgh geboren.

(27 februari 1953 'Stichting de Werkgemeenschap' opgericht bij notaris van Rijn in Zeist, door vijf initiatiefnemers: Rudolf Geraets en Ursula Geraets-Bay, Käthe Kurpershoek, Christfried Gradenwitz en Beatrijs Gradenwitz-van Bemmelen).

(2 oktober 1953: aankoop 'Huize Heiduin' op Baarnseweg 2 in Bosch en Duin. Op dat moment woonde men al in dit pand; het werd omgedoopt tot 'Huize Christophorus', tegenwoordig Egelantier).

27 juli 1954

Besluit extra verbondsvergadering KAB om Nieuwenoord te sluiten en te verkopen.

10 december 1954

De mgr. Savelbergstichting wordt opgericht voor het toekomstig beheer van Nieuwenoord.

NIEUWENOORD

(R.K. Zwakzinnigeninrichting Nieuwenoord, gevestigd op het landgoed Drakenburg)

31 januari 1955

De Kleine Zusters van de Heilige Jozef nemen onder leiding van **overste Christeta** hun intrek in Nieuwenoord te Baarn.

14 maart 1955

Nieuwenoord wordt officieel gekocht van de KAB door de mgr. Savelbergstichting voor 1.250.000 gulden (hoofdgebouw met totale inventaris en directeurswoning op 40 hectare grond).

1 april 1955

Om 11.00 uur komt het eerste 'patiëntje': Herman van Loon uit Amersfoort.

29 juni 1955

Officiële opening Nieuwenoord door consulent-psychiater dr. W. Beijerman en mgr. Hurdeman (als plaatsvervanger van de bisschop van Utrecht), gefilmd door de KRO.

1 oktober 1959

Het eerste nieuwe (ster)paviljoen wordt geopend: Civitas Dei, met 6 vleugels voor elk 18 kinderen en een vleugel voor 'heiligymnastiek'.

(1959: Christophorus sluit zich aan bij de internationale Camphill-beweging).

(1959: 'Stichting Nederlandse Hervormde Inrichtingen voor Geestelijk Hulpbehoevenden' koopt terrein Eemeroord in Baarn).

1960

Begin gemaakt met Kindervreugd als eigen school op Nieuwenoord.

26 april 1960

Zustershuis (Klooster) voor de zusters gezegend door kardinaal Alfrink en in gebruik genomen.

23 mei 1961

Zeven religieuzen en zeven leken ontvangen hun Z-diploma (de eerste van Nederland).

15 september 1961

Het tweede nieuwe (ster)paviljoen wordt geopend: Maria Oord, compleet met een 4-klassige BLO school (Kindervreugd).

1962

Officiële goedkeuring van overheidswege voor school Kindervreugd.

1 maart 1962

De gehele nieuwbouw wordt plechtig geopend in de gymnastiekzaal.

9 mei 1962

Zuster Christeta neemt afscheid van Nieuwenoord om in Maartenswouden (Drachten) een nieuwe zwakzinnigeninrichting te vestigen. **Zr. Herminia** wordt directrice (en overste).

25 oktober 1962

Het verpleegstershuis (flat) wordt opgeleverd. Ook gebouwd: ketelhuis en mortuarium en waterzuiveringsinstallatie (1960).

1 mei 1963

A.C. Franswa wordt benoemd tot geneesheer-directeur (dr. Beijerman blijft adviseur).

1964

Kleurenfilm 'Als wij hen toerusten' over het wonen en werken op Nieuwenoord.

(1964: Stichting Algemene Vakantiehuizen voor Zwakzinnigen, later ASVZ, wordt opgericht)

(23 mei 1965: Stichting Dagverblijven voor Geestelijk Gehandicapten wordt opgericht te Amersfoort)

1965

Uitbreidingsplannen en onduidelijke verhouding bestuur-directie zorgen voor onrust op Nieuwenoord.

1967

Franswa neemt ontslag. De nieuwe directeur-geneesheer **J.L.H. Beijaert** herdoopt de 'katholieke zwakzinnigeninrichting' in 'Katholiek *ziekenhuis* voor geestelijk en lichamenlijk gehandicapten'.

(1967: Stichting Algemene Vakantiehuizen voor Zwakzinnigen –later ASVZ- begint met plannen voor instituut voor 600 mensen met verstandelijke beperking)

1 april 1968

Bestuur mgr. Savelbergstichting in Heerlen doet stap terug ten gunste van een beheersraad voor Nieuwenoord onder voorzitterschap van dr. A.J.H. Bartels.

(1968: ASVZ wordt Algemene Stichting voor Verzorging en Verpleging van Zwakzinnigen)

(1969: kinderpsychiatrische kliniek Vosseveld in Soest opent haar deuren. Het was het geesteskind van kinderpsychiater L.N. Kamp die zijn droom pas na 20 jaar realiseren kon. Kroniek van de totstandkoming en pioniersjaren:

<https://oud-utrecht.nl/images/pdf-bestanden/Tijdschrift/TSOU-2013-02-LR.pdf>)

Eind januari 1969

J.L.H. Beijaert neemt ontslag.

1 augustus 1969

Mr. C.W.F.H. van den Muijsenbergh wordt algemeen coördinerend directeur van Nieuwenoord.

27 augustus 1969

Stichting Nieuwenoord wordt opgericht en komt in de plaats van de mgr. Savelbergstichting. Overeenkomst met de congregatie voor 'inhuur' personeel

(aanwezig in archief)

Het archief van de Kleine Zusters van de H. Joseph is overgebracht naar erfgoedkloosterleven.nl w.o. rubriek 4.02, *huisarchief Baarn - Stichting Nieuwenoord* (inventaris digitaal aanwezig in Amerpoort archief)

Januari 1970

Nieuwenoord Bulletin voor medewerkers verschijnt.

Nieuwenoord Nieuwsbrief voor ouders verschijnt (later Nieuwenoord Nieuws).

12 mei 1970

I.p.v. de dag van de verpleging wordt een Nieuwenoorddag gehouden als feestdag.

9 december 1970
Voorlopig Oudercomité wordt opgericht.
Oprichting Stichting Vrienden van Nieuwenoord.

1970

Omslag van medisch denken naar pedagogisch denken; van ziekenhuizen naar woonhuizen;
van groepen van 24 naar groepen van 12 bewoners. Nieuwbouwfase tot 1982.

(18 december 1970: Stichting Christophorus wordt opgericht, statutair gevestigd te Zeist)

Oktober 1971

Voorlopig oudercomité wordt op ouderdagen uitgeroepen tot officieel oudercomité

? (1 oktober 1971: Start KLIK)

? (1971: Start stichting Eemhorst)

1972

Op Nieuwenoord komt 'het Dorp' tot stand: 6 wooneenheden voor 72 bewoners met een ontmoetingscentrum.

1972

Eerste activiteiten rond de kinderboerderij.

23 juni 1972

Viering 100-jarige bestaan congregatie op Nieuwenoord.

11 juni 1974

Leid(st)ersberaad wordt geïnstalleerd.

(3 juli 1974: Dennendal van de Willem Arntsz Stichting in Den Dolder wordt ontruimd)

1 september 1975

In gebruik name van Gebouwen A,B,C,D: doorvoering van structurele groepsverkleining met slaapkamers voor 3,2 en 1 persoon. Per gebouw (3 groepen) een algemene ruimte en een klusterhoofd. Per woning een groepsoudste.

A: Vlegels (10), Banjer (12) en Rekels (8)

B: Kraaienest (12), Dolfijn (8) en Praathuis (10)

C: Oink (12), Humpie Dumpie (8) en Aladin (10)

D: Papagaai (12), Vlinders (10) en Windekind (8)

Namen van het Dorp: Berend Botje, Damrakkers, Orion, en nog een paar...

16 november 1975

Vereniging van Ouders van Nieuwenoordpupillen opgericht.

1 januari 1976

Oudervereniging officieel van start (oudercomité wordt eerste bestuur)

1976

Overname van 't Zonneleen.

19 december 1977
Oprichting Nieuwenoordfonds

(26 januari 1979: officiële opening KDC De Blauwe Vogel in Soest met David van de Velde)

1980
Grondige verbouwing Hoofdgebouw
Viering 25-jarig bestaan Nieuwenoord wordt daarom uitgesteld.
Langspeelplaat door gezelschap Zwak van zinnen: 'Te gek om los te lopen'.

1981
Tweede langspeelplaat door gezelschap Zwak van zinnen (en cabaretprogramma) 'Fons van hiernaast'.

1981
Nieuwenoord krijgt een eigen huiswinkel, ter vervanging van het levensmiddelenmagazijn dat 'aan huis' bezorgde. Afdelingen krijgen een levensmiddelenbudget waarmee ze uit moeten komen.

12 mei 1981
25-jarig bestaan Nieuwenoord wordt alsnog gevierd,

24 mei 1981
Reünie ter gelegenheid van 25-jarig bestaan.

? 1982: oplevering gerenoveerd hoofdgebouw

1982
Organisatieverandering. Decentralisatie in drie wijken: Hoeve, Enk en Bongerd.

1982
De Nieuwe Weg (Soest, nu het Kwatrijn) wordt overgenomen van stichting AGO.
Ook De Eik (Amersfoort) komt bij Nieuwenoord.

(1983: ministerie verdeelt ASVZ in regio's; zo ontstaat ASVZ-Utrecht)

27 mei 1984
Eerste Nieuwenoord Motorrun, gestart vanuit de radio omroep nieuwenoord door Paul Steenbrink en Martin Vijzelaar.

Maart 1986
Eerste sociowoning start in Baarn: De Bommel. 10 bewoners van Nieuwenoord verhuizen naar een gewone woonwijk.

6 september 1986
De laatste nonnen vertrekken van Nieuwenoord, uitgezwaaid door aartsbisschop Simonis.
Een plaquette herinnert aan hun vertrek.

December 1987
Mr. C.W.F.H. van den Muijsenbergh neemt afscheid als directeur van Nieuwenoord.

1988
Leo van Beek wordt directeur van Nieuwenoord.

1989

De Kiwanis Club uit Laren organiseert de eerste Gooise Karavaan (of Nieuwenoord Truckersrun).

1989

Stichting Huydecoper wordt opgericht, eerste voorzitter is Jan Konst.

21 maart 1990

Notitie 'Bouwen aan de toekomst' - notadag.

21 november 1990

Oprichting Stichting Bewindvoering Cliënten De Amerpoort

2 augustus 1991

Familievereniging Nieuwenoord

(opvolger Vereniging van Ouders en Familieleden van Nieuwenoordbewoners)

(1992 ??? : Stichting De Eemhorst ontstaat uit een fusie van drie stichtingen. Onderdelen zijn kinderdagverblijven (De Blauwe Vogel (1979) en Onder Eén Dak (1965?)), dagcentra voor volwassenen (De Elleboog, De Schoutenkamp, De Wissel) en vijf 'projecten' (Intermezzo, Hof 11/12, Drukpunt en Kaarsenmakerij De Punt)).

De Schoutenkamp was een gezinsvervangend dagcentrum, vanaf 1982 (?) gevestigd in de St. Willibrordusschool in Soest. Rond 1984/5 naar de Schoutenkampweg.

1992

Intentie fusie met St. Dagvoorzieningen ??

Mei 1992

Optreden André Hazes op Nieuwenoord

1 augustus 1992

Sluiting B.O. school Kindervreugd: in 30 jaar hebben er 276 kinderen les gekregen.

December 1992

Vertrek Jan Konst

1993

Woonwensenonderzoek

1994

Invoering Zorgplannen

31 december 1994

Stichting Nieuwenoord en Stichting De Eemhorst worden opgeheven.

DE AMERPOORT

1 januari 1995

Fusie Nieuwenoord en De Eemhorst (1971?) onder nieuwe naam: Stichting De Amerpoort. Zorg en dienstverlening voor mensen met een verstandelijke handicap.

? (Dagverblijf voor ouderen (DVO) De Punt op de Utrechtseweg in Amersfoort hoorde eerst bij de Stichting Dagverblijven voor Geestelijk Gehandicapten en gaat later op in De Eemhorst).

1997

Ruzie n.a.v. fusie; één van de bestuurders, Willem de Gooier (voorheen Eemhorst) vertrekt.

7 mei 1997

Adviesnota 'De Vitale Herstart': methodische manier van werken. Woon/Dagcentrum Model. Invoeren Zorgplannen.

1998

Systematisch werken: sturing van de zorg vastgelegd in nota 'De ruggengraat van De Amerpoort'.

1998

Afdeling civiele zaken start een wijkbusdienst met elektrisch aangedreven bus.

1998

Cultureel Centrum wordt opgeleverd (project gestart in 1989).

26 maart 1999

Afscheid Leo van Beek, officiële opening Cultureel Centrum op Nieuwenoord.

September 1999 ??

Opening zwembad op Nieuwenoord door oud-topzwemster Erica Terpstra.

2000

Per 1 januari is de Familievereniging Nieuwenoord officieel opgeheven (besluit ALV 16-10-1999). Behartiging van de familieparticipatie wordt overgedragen aan de Centrale Cliëntenraad (CCR).

2000

Ton Caspers wordt bestuurder van De Amerpoort

AMERPOORT- ASVZ

2004

Fusie Amerpoort en ASVZ Utrecht (1964)

Tweehoofdige directie, kort daarna vertrekt Hans Wesseling (voorheen ASVZ Utrecht).

2004

Start Parkwijk: eerste ouder-kind project.

2005

50-jarige bestaan van Amerpoort (Nieuwenoord)

Begin 2006

Afscheid van maatschappelijk werker Kees Verweij en daarmee einde tijdperk.

AMERPOORT

1 januari 2007

Nieuwe naam: Amerpoort (ASVZ wordt Carante Groep).

(1 mei 2007

Dick Annegarn wordt de nieuwe directeur/bestuurder van Camphill gemeenschap Christophorus. Hij volgt Adri Benschop op).

21 oktober 2007

Oecumenische geloofsgemeenschap De Open Poort wordt opgericht.

Start 1 januari 2008.

14 november 2007

Amerpoort neemt de Stichting Dagverblijven voor Geestelijk Gehandicapten over voor 1 euro.

12 december 2007

Stichting Nieuwenoord Fonds geeft 60.000 euro startsubsidie (verdeeld over 2008 en 2009) voor oprichting van de stichting Vrienden van Amerpoort

8 september 2008

De 'slapende' Stichting Dagverblijven voor Geestelijk Gehandicapten wordt opgeheven (lening voor de bouw van 'Onder Een Dak' gaat over op Amerpoort)

2009

Stichting Vrienden van Amerpoort opgericht, voorzitter Roelant Hazewinkel

2010

Fusie met Etrog (onderdeel Sinai Centrum)

1 oktober 2010

Fusie met Christophorus (1953)

1 januari 2011

Fusie met Theater Totaal

2012

Paul Willems wordt bestuurder.

1 augustus 2012

Fusie met KDC Irene, Utrecht

2012

Huisje Sonnevank (voormalige personeelwoning en later woning voor acht cliënten) wordt gesloopt.

De Blauwe Vogel betreft nieuwbouw aan de Bosstraat in Soest.

Amerpoort neemt Vosseveld over.

2015

Amerpoort viert 60-jarig bestaan met feest(en) en speciaal magazine.

Sloop Klooster (1960)

2016

Stichting Huydecoper wordt opgeheven (inactief)

2009
Stichting Vrienden van Amerpoort opgeheven (inactief)

2019
Sloop personeelsflat (1962)

2020 / 2021
Corona pandemie met bezoekverbod, isolatiewoningen en vaccinatiecampagnes.

2021
Paul Willems zwaait af als bestuurder en wordt opgevolgd door **Marjolein Bolt** (1 september) en **Jan-Henk Janssen** (15 oktober).

December 2022
Bekendmaking nieuw meerjarenplan 2022-2025 'Zorg voor elkaar', aankondiging nieuwe organisatie-inrichting.

1 maart 2023
Raad van toezicht kondigt aan dat Jan-Henk Janssen per 1 mei 2023 Amerpoort verlaat.

21 april 2023
Raad van toezicht kondigt aan dat Marjolein Bolt Amerpoort verlaat na overdracht.

1 mei 2023
Hans den Hollander en **Daan Boot** starten als raad van bestuur ad interim van Amerpoort. Zij volgen Marjolein Bolt en Jan-Henk Janssen op. Als tijdelijke raad van bestuur zorgen Hans den Hollander en Daan Boot voor continuïteit en de uitvoering van het meerjarenplan 'Zorg voor Elkaar'.

18 september 2023
De bestuurders van Sherpa en Amerpoort tekenen een intentieovereenkomst met daarin afspraken over het onderzoeken van de effecten van een eventuele fusie.

8 februari 2024
Amerpoort en Sherpa maken bekend per 1 juli 2024 bestuurlijk te fuseren, met nadrukkelijk uitzicht op een juridische fusie (uiterlijk 2 jaar later). Voor de fusie is nog de goedkeuring nodig van de Nederlandse Zorgautoriteit (Nza) en de Autoriteit Consument & Markt (ACM).

NAMENREGISTER GROEPEN & LOCATIES (in aanbouw)

Aladin
Onderdeel van Gebouw C (10 personen)

Banjer,
Onderdeel van Gebouw A (12 personen)

Beertje Pippeloentje
Kinderopvang voor medewerkers op Nieuwenoord

Berend Botje
Onderdeel van Het Dorp

Bibelebons (afd. 16)

de Bommel
Eerste groepswoning buiten het Nieuwenoord terrein, in het centrum van Baarn.

de Bongerd

De Bonte Ketel
Recreatiegebouw

Damrakkers (afd. 22)
Onderdeel van Het Dorp

Dolfijn
Onderdeel van Gebouw B (8 personen)

't Dorp

Eend

De Eik
Sociowoning voor 15 volwassenen in Amersfoort

de Enk

't Erf

HG
Aanduiding voor verpleeglocaties in het Hoofdgebouw op Nieuwenoord

De Hoeve
Sterpaviljoen met 100 bewoners, later Gebouw Q.

Humpie Dumpie
Onderdeel van Gebouw C (8 personen)

De Huydecoper
Boerderij

Kraaijenest
Onderdeel van Gebouw B (12 personen)

Krakers

Oink
Onderdeel van Gebouw C (12 personen)

Orion,
Onderdeel van Het Dorp

Papagaai (afd. 36)
Onderdeel van Gebouw D (12 personen)

Praathuis
Onderdeel van Gebouw B (10 personen)

Rekels
Onderdeel van Gebouw A (8 personen)

Snoek

Sonnevanck (afd. 18)
Huisje

Sparrenzicht
Huisje (naambord zit in archief)

Stroensels

Vlegels
Onderdeel van Gebouw A (10 personen)

Vlinders
Onderdeel van Gebouw D (10 personen)

Windekind
Onderdeel van Gebouw D (8 personen)

Woelwaters